

Dokumendihaldusnõukogu koosoleku protokoll

Tallinn

17.02.2016 nr 26-3/16-
00219/001

Algus: 13.00

Lõpp: 15.30

Juhatas:

Liivi Karpištšenko

Protokollis:

Alar Teras

Võtsid osa:

Triin Kivisild (Rahandusministeerium)
Liivi Leomar (Siseministeerium)
Kärt Allert (Sotsiaalministeerium)
Liis Laaneloog (Justiitsministeerium)
Hille Oidema (Välisministeerium)
Reet Ringo (Kaitseministeerium)
Krista Talvar (Maaeluministeerium)
Pille Noodapera (Rahvusarhiiv)
Hannes Kiivet (Riigi Infosüsteemi Amet)
Aila Schmidt (Kultuuriministeerium)
Terje Mäesalu (Haridus- ja Teadusministeerium)
Kaimo Käärman-Liive (Eesti Linnade Liit)
Katrin Proos (Keskkonnaministeerium)
Marve Kaljumäe (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)

Puudusid:

Ilona Kään (Riigikantselei)
Sirje Ludvig (Eesti Maaomavalitsuste Liit)

Kutsutud:

Laura Kask (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)
Mark Erlich (Riigi Infosüsteemi Amet)
Eneli Järve (Riigi Infosüsteemi Amet)
Mariko Männa (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)
Reet Reismaa (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)
Relika Metsallik-Koppel (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)

Päevakord:

1. Digitaalallkirja seaduse kehtetuks tunnistamine ja eIDAS määruse rakendamise seadus.
2. Digitaalallkirja kasutamise praktilised küsimused, sh dokumendi kuupäev.
3. „Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused“ määruse eelnõu.
4. Järgmine koosolek ja muud küsimused.

1. Digitaalallkirja seaduse kehtetuks tunnistamine ja eIDAS määruse rakendamise seadus.

Laura Kask tegi ettekande. Slaidid on lisatud protokollile

Arutelu.

Liivi Karpištšenko: Kas asutustele on tulnud välismaiste digiallkirjadega dokumente?

Liivi Leomar: SiM-ile on tulnud üksikuid dokumente.

Relika Metsallik-Koppel: Kas on ka vastupidi, et meie digiallkirja peab tunnustama välismaal?

Laura Kask: Jah, Eesti digiallkirju peavad teised EL riigid tunnustama.

Mark Erlich tegi ettekande. Slaidid on lisatud protokollile.

Arutelu.

Kaimo Käärmann-Liive: Välismaiseid allkirju on tulnud hetkel mõned üksikud. Kindlasti hakkab erinevaid allkirju ka KOV-idesse tulema. Vaja mõelda ka KOV-ide teavituste peale.

Mark Erlich: Infopäevad on käinud eelmise aasta lõpust. 2016.a suve poole läheb aktiivsemaks. Vaja muretseda suuremate KOV-ide pärast – Tallinn, Tartu, Pärnu. Väiksemate KOV-ide puhul on lahenduseks poolmanuaalne rakendus.

Liivi Karpištšenko: 2016.a linnade ja valdade päevadele oleme tulemas ja seal ka eIDAS teema.

Laura Kask: 2016.a märtsi lõpus on tulemas veel üks KOV-ide teavitussüritus, kus ka eIDAS teema sees.

Liivi Karpištšenko: Autentimise teema tooks sisse. Süsteemide arendamisel peaks ikkagi mõtlema, et kui paneme digiallkirja nõude, siis peame sama taseme autentimisvahendiga ka välismaalased sisse lubama ja välismaa digiallkirju kontrollima – kas seda nõuet on alati vaja? Rõhutan elektrooniliste dokumendihaldussüsteemide (EDHS) uuenduste vastuvõtmisel risttestimise tegemise vajadust.

Kaimo Käärmann-Liive: Kas enamlevinud EDHS-ides peaks olema tagatud välismaiste digiallkirjade valideerimine.

Liivi Karpištšenko: Tuleb lähtuda vajadusest.

Relika Metsallik-Koppel: Miks on vaja kahte, asic ja bdoc standardit?

Mark Erlich: Ddoc standard tehti Eestis, kuna polnud konteinerstandardit. Bdoc standard on ühilduv asic standardiga. Nende allkirjade puhul, mis lähevad Eestist välja, kasutada asic vormingut.

2. Digitaalallkirja kasutamise praktilised küsimused, sh dokumendi kuupäev.

Liivi Karpištšenko: Jätkan arutelu, mis tõusetus uue määruse „Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused“ eelnõu §-st 15 dokumendi põhielementide teemal. Kas dokumendi kuupäev võib olla nii, et on kirjutatud „kuupäev digiallkirjas“? See seondub ka üleallkirjastamise teemaga. Tuleb siiski märkida, et digiallkirja kuupäeva kandmine dokumendile lihtsustab dokumendi kasutamist ja sellele viitamist. Elektroonilises keskkonnas on tavaline, et dokumendiga töötamiseks salvestatakse selle sisu kõvakettale või mujale digiallkirja kapslist välja võetud koopiana.

Arutelu.

Liis Laaneloog: Kui allkiri lahutada dokumendist, siis jääb tühi koht.

Kärt Allert: Probleem on siis, kui on kaks allkirja.

Mark Erlich: Otse konteinerist me kuupäeva dokumendile manada ei saa. Digiallkirjast seda pole võimalik saada. Kuupäeva dokumendile kandmist saab arendajalt nõuda. Saab ka dokumendil allkirjastaja juures kuupäeva näidata.

Liivi Karpištšenko: Probleem põrkub kasutajavaatele.

Pille Noodapera: Mis põhimõttel me dokumente loome? Võib olla mitu rakendust, mida me praktikas kasutame. Ainult menetluskeskkonnast lähtuvalt ei saa dokumente luua. Kas peaks dokumente tegema lihtsamalt, kui süsteemid omavahel suhtlevad? Kas on üldse vaja logosid

ja kindla asetusega rekvisiite?

Mark Erlich: Kas see teine allkiri toob kaasa mingi õigusliku tagajärje?

Kärt Allert: Ministrid on võrdsed. Allkirjad on võrdse kaaluga.

Liivi Karpištšenko: DHN-i poolt on läinud ettepanek Vabariigi Valitsuse seaduse muutmiseks, et kantsler ei peaks enam ministri määruseid kaasallkirjastama. Palju SoM-il on kahe allkirjaga asju?

Kärt Allert: On erinevat liiki dokumente – määrused, kooskõlastuskirjad, kahe allkirjaga kirjad. Püüdsime oma majas tehnilisi lahendusi leida, kuid jäime siiski „kuupäev digiallkirjas juurde“.

Mark Erlich: Lahendus võiks olla eraldi kinnituslehe genereerimine konteineri juurde.

Liis Laaneloog: Loogiline on, et kuupäev tekiks dokumendile esimese allkirjaga ja siis saab dokument kuupäeva. Ministrid on ju võrdsed. Mis vahet seal on?

Liivi Karpištšenko: Seda mõtet võiks edasi arendada.

Katrin Proos: Lepingute puhul on keerulisem.

Liis Laaneloog: Lepingute puhul võibki olla meie registreerimise kuupäev ja lepingu kuupäev millal hakkab leping kehtima.

Liivi Karpištšenko: Kas DHN-i liikmetele sobib kui eelnõus jääb sõnastus, et kuupäev võib olla dokumendil ja digiallkirja konteineris?

OTSUSTATI: Digiallkirja kuupäeva saab käsitada dokumendi kuupäevana nii siis, kui see on ainult digiallkirjas (mis on dokumendi osa, nagu ka omakäeline allkiri), kui ka siis, kui see on dubleeritud dokumendile.

3. „Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused“ (TKTA) määruse eelnõu.

Liivi Karpištšenko tegi ettekande. Slaidid on lisatud protokollile. Ettekanne keskendus eelnõu kohta kooskõlastamisel esitatud märkustele.

TKTA määruse eelnõu viimane versioon saadeti DHN-i liikmetele koos koosolekukutsega.

Selgitus teabe ja dokumendi mõiste kasutamise kohta TKTA-s on MKM-i poolt edastatud HTM-ile ja Rahvusarhiivile. Kiri on lisatud protokollile.

Arutelu.

Reet Ringo: Tahan toetada määruse eelnõu. Kui esialgu tundub, et tööd tuleb juurde, siis hiljem on lihtsam. Hetkel tegelen oma majas protsessidega.

Liis Laaneloog: Avalik dokumendiregister (ADR) – kas see on ainuke teenus, mida enamus riigiasutusi peavad pidama? ADR oleks globaalne kõikide asutuste osas. Teenuse igas asutuses kirjeldamine kaotab mõtte, kuna igal asutusel on ADR olemas. Kodaniku vaates on see mõttetu.

Liivi Karpištšenko: Fikseerime protokollis, et ADR-i teema tuleb edaspidi arutamisele ka dokumendihaldusnõukogus.

Liis Laaneloog: Segadust tekitab avaliku teabe seaduse (AvTS) ja arhiiviseaduse (ArhS) mõiste. Teavet tuleks uues valguses defineerida, kuna AvTS on väga vana seadus.

Pille Noodapera: ArhS-i ei ole kavas muuta. ArhS-i dokumendi mõiste võimaldab kõike. Ükskõik millisel kujul seda teavet esitatakse. Peaks rääkima sellest kuidas määrus reguleerib veelahet seaduste vahel?

Liivi Karpištšenko: Määruse põhisõnum on, et tehke kindlaks kogu teave, see, kus teave on ja millisel kujul, kas on dubleerimist ja vältida dubleerimist.

Pille Noodapera: Arhiivieskiri (ArhE) toob sisse mõiste asutuse arhiiv. See hõlmab ka andmekogudes olevaid andmeid.

Hille Oidema: ArhS räägib tõendusväärtusega teabest. Jään eriarvamusele ja arvamus on selline, et TKTA määrus peaks kasutama ArhS-is toodud dokumendi mõistet.

Liivi Karpištšenko: Eelnõu koostaja poolelt vaadates ei ole nõus kitsendama ainult ArhS-i dokumendi mõistele.

Pille Noodapera: ArhS-i kurss on arhivaalide säilitamine ja kogumine. Kui me piirdume TKTA määruse eelnõu sõnastusega, siis ei saaks Rahvusarhiiv koguda filmi- ja

fonodokumente ning andmekogude andmeid.

Liivi Karpištšenko: Vastupidi. Eelnõu käsitleb ka neid asju, mis lähevad edasi arhiivi. Eelnõu § 12. Eelnõu pole vastandunud ArhS-ile, vaid püüdnud seda toetada.

Pille Noodapera: Viitest ArhS-i § 2 lõikele 1 piisab, kuna sama paragrahvi lg 2 sisaldub juba lõikes 1. Viidet tuleb parandada.

Liivi Karpištšenko: Kas sõnastus „dokumendi andja“ sobib „autori“ asemel? See oli Õiguskantsleri kantselei ettepanek, et mitte kasutada „autorit“, kui sellega probleeme. Vastuväiteid DHN-i liikmete poolt ei esitatud.

Liivi Karpištšenko selgitas, et määruse eelnõu teine kooskõlastusring eelnõude infosüsteemis EIS tuleb märtsis 2016.a.

4. Järgmine koosolek ja muud küsimused.

Liivi Karpištšenko: Järgmine koosolek oli plaanis aprillis. On tulnud ettepanek, et kuna Rahvusarhiivi uuendatud juhised on tulemas ja selgitada on vaja, milliseid juhiseid vajatakse uue TKTA määruse valguses, siis teemaks võiks olla juhised.

Pille Noodapera: Saame näidata testkeskkonda – kuidas Rahvusarhiiv plaanib oma juhiseid näidata.

OTSUSTATI: Järgmine DHN koosolek toimub 13. aprillil 2016. Toimumise koht teatatakse DHN liikmetele.

Arutelu. Informatsiooni jagamine.

Reet Ringo: Püüame terves KaM-is teenuseid ja protsesse kirja panna ning selgitada, missugune info sealt tuleb. Seda protsessi juhib meil infohalduse juht.

Liivi Karpištšenko: Hannes Kiivetilt RIA-st on info, et hajusa DVK arendus protsess on ajakavast maha jäänud.

Relika Metsallik-Koppel: Valmistame MKM-is ette EDHS-ide kasutatavuse analüüsi.

Liivi Karpištšenko: Soovitame *Facebook*'is gruppe jälgida (Dokumendihaldurid, DHN). Käib aktiivne diskussioon EDHS-ide jätkusuutlikkuse analüüsi teemal.

Kärt Allert: Kas DHN soovib informatsiooni ligipääsetavuse teemal? Ligipääsetavuse nõukogu esindaja on nõus tulema rääkima. Nõukogu liikmed pidasid seda vajalikuks.

Terje Mäesalu: Nullbürokratia ja riigi ülesannete analüüs. Kuna riik halduskoormust oma seadustega tekitab, siis ühiseid probleeme tuleks DHN-is arutada.

Liivi Karpištšenko: Kui on vaja, siis arutame ka DHN-s.

(allkirjastatud digitaalselt)

Juhataja
Liivi Karpištšenko

Protokollija
Alar Teras

Lisa: Liivi Karpištšenko ettekande slaidid DHN_2016_02_17_TKTA.pdf
Mark Erlich ettekande slaidid DHN_2016_02_17_eIDAS_tegevused.pdf
Laura Kask ettekande slaidid DHN_2016_02_17_eIDAS.pdf
MKM 02.02.16 kirja nr 2-3/15-00603/032 koopia
Koopia_MKMi_kiri_HTMile_Rahvusarhiivile.pdf